

زیارتگاه‌های عراق

(معرفی زیارتگاه‌های مشهور در کشور عراق)

جلد اول

تألیف:

محمد مهدی فقیه بحر العلوم و احمد خامه یار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

دیباجه ۱۹

مقدمه ۲۱

فصل اول: زیارتگاه‌های استان نجف

مقدمه ۲۳

موقعیت جغرافیایی استان نجف ۲۳

تاریخچه شهر نجف ۲۴

فضیلت کوفه و نجف ۲۷

گفتار اول: ۱. آستان مقدس امیر مؤمنان علیه السلام ۲۹

محل قبر امام علی علیه السلام و چگونگی پیدایش آن ۲۹

۲. قبر آدم و نوح ۳۳

تاریخچه آستان مقدس امیر مؤمنان علیه السلام ۳۴

تاریخچه صندوقچه و ضریح مطهر ۳۷

موضع الإصبَعین (جایگاه دو انگشت) ۴۰

- ۴۱ توصیف معماری آستان مقدس
- ۴۱ صحن و حجره‌ها
- ۴۲ دروازه‌های صحن
- ۴۳ حرم مطهر و رواق‌ها
- ۴۴ ایوان‌ها
- ۴۴ گنبد و گلدسته‌ها
- ۴۶ ناودان طلا
- ۴۶ بناهای وابسته به حرم مطهر
- ۴۶ مسجد الخضراء
- ۴۷ حسینیّه (المدرسة الغرویّه)
- ۴۷ تکیه بکتاشیه
- ۴۸ صحن حضرت فاطمه علیها السلام
- ۴۸ مسجد الرأس
- ۴۸ تحقیقی درباره مدفن رأس الحسین علیه السلام
- ۵۲ مقام‌های ائمه علیهم السلام در محدوده حرم امیر مؤمنان علیه السلام
- ۵۲ ۳. مقام امام زین‌العابدین علیه السلام
- ۵۲ ۴. مقام امام جعفر صادق علیه السلام
- ۵۲ ۵. ساباط (گذر) امام زمان علیه السلام
- ۵۳ علمای مدفون در حرم مطهر
- ۵۳ علامه حلی
- ۵۴ مقدس اردبیلی
- ۵۵ ملا عبدالله شوشتری
- ۵۵ ملا محمد مهدی نراقی
- ۵۶ ملا احمد نراقی
- ۵۶ ملا جعفر استرآبادی
- ۵۷ شیخ مرتضی انصاری
- ۵۸ سید اسماعیل بهبهانی
- ۵۸ سید حسین کوه‌کمره‌ای
- ۵۸ محمد حسین اصفهانی نجفی

۵۹	میرزای شیرازی
۶۰	میرزا حبیب‌الله رشتی
۶۰	میرزا محمدحسن آشتیانی
۶۰	محدث نوری
۶۲	سید عبدالله بهبهانی
۶۲	ملا محمدعلی نخجوانی
۶۳	سید عبدالصمد موسوی شوشتری جزایری
۶۳	سید محمدکاظم طباطبایی یزدی
۶۴	آخوند خراسانی
۶۴	شیخ الشریعة اصفهانی
۶۵	شیخ عبدالله مامقانی
۶۵	میرزا محمدحسین نائینی
۶۶	شیخ عباس قمی
۶۶	ضیاءالدین عراقی
۶۷	محمدحسین کمپانی
۶۷	سید ابوالحسن اصفهانی
۶۸	حاج آقا حسین قمی
۶۸	سید ابراهیم اصطهباناتی
۶۹	سید عبدالحسین شرف‌الدین
۷۰	سید عبدالهادی شیرازی
۷۰	شهید سید مصطفی خمینی
۷۱	سید ابوالقاسم خوئی
۷۲	گفتار دوم: زیارتگاه‌های شهر نجف
۷۲	۶. مسجد حنانه
۷۳	۷. مرقد صافی صفا یمانی
۷۳	۸. مرقد کمیل بن زیاد نخعی
۷۶	۹. مزار امامزاده عمران بن علی علیه السلام
۷۶	۱۰-۱۲. مزارات آمنه، رقیه و زهرا، دختران امام حسن علیه السلام
۷۷	۱۳. مزار بنت الحسن علیه السلام
۷۷	۱۴. مقام امام زین العابدین علیه السلام

۱۵. مقام محمد حنفیه ۷۷
- مقابر علمای مدفون در نجف ۷۸
۱۶. مقبره سید عبدالاعلی سبزواری ۷۸
۱۷. مقبره سید محسن حکیم ۷۸
۱۸. مقبره شهید سید محمدباقر حکیم ۷۹
۱۹. مقبره شهید سید محمدباقر صدر ۸۰
۲۰. مقبره سید مهدی بحر العلوم ۸۱
۲۱. مقبره شیخ جعفر کاشف‌الغطاء ۸۲
۲۲. مقبره شیخ خضر شلال ۸۲
۲۳. مقبره شیخ طوسی ۸۳
۲۴. مقبره شیخ عبدالحسین امینی ۸۴
۲۵. مقبره شیخ محمدحسن، صاحب جواهر ۸۵
- قبرستان وادی السلام و زیارتگاه‌های آن ۸۵
۲۶. مرقد حضرت هود و صالح علیهم‌السلام ۸۸
۲۷. مقام حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالیه و امام جعفر صادق علیه‌السلام ۸۹
۲۸. مقبره سید علی آقا قاضی طباطبایی ۹۰
۲۹. قبر رئیس‌علی دلواری تنگستانی ۹۰
- مدارس دینی شهر نجف ۹۱
- کتابخانه‌های نجف ۹۴
- گفتار سوم: کوفه ۹۵**
۳۰. مسجد کوفه ۹۵
- فضایل مسجد کوفه ۹۹
- مقام‌های مسجد کوفه ۱۰۱
۳۱. بیت الطشت ۱۰۲
۳۲. دکه القضاء ۱۰۲
۳۳. دکه المعراج ۱۰۲
۳۴. محراب امام علی علیه‌السلام ۱۰۳
۳۵. مقام آدم علیه‌السلام ۱۰۳
۳۶. مقام ابراهیم علیه‌السلام ۱۰۳
۳۷. مقام امام جعفر صادق علیه‌السلام ۱۰۳

۱۰۳		۳۸. مقام امام زین العابدین علیه السلام
۱۰۴		۳۹. مقام جبرئیل علیه السلام
۱۰۴		۴۰. مقام خضر علیه السلام
۱۰۴		۴۱. مقام نوح علیه السلام
۱۰۴		۴۲. مقام کشتی نوح علیه السلام
۱۰۵		زیارتگاه‌های متصل به مسجد کوفه
۱۰۵		۴۳. مرقد مسلم بن عقیل
۱۱۶		۴۴. مرقد مختار ثقفی
۱۲۰		۴۵. مرقد هانی بن عروه
۱۲۱		۴۶. مسجد سهله
۱۲۴		مقام‌های مسجد سهله
۱۲۴		۴۷. مقام ابراهیم علیه السلام
۱۲۴		۴۸. مقام ادريس علیه السلام
۱۲۴		۴۹. مقام خضر علیه السلام
۱۲۴		۵۰. مقام صالحین
۱۲۵		۵۱. مقام امام زین العابدین علیه السلام
۱۲۵		۵۲. مقام امام جعفر صادق علیه السلام
۱۲۵		۵۳. مقام حضرت مهدی علیه السلام
۱۲۶		سایر مساجد متبرکه کوفه
۱۲۶		۵۴. مسجد زید بن صوحان
۱۲۶		۵۵. مسجد صعصعة بن صوحان
۱۲۷		۵۶. مسجد الحمراء و مزار حضرت یونس علیه السلام
۱۲۸		سایر زیارتگاه‌های کوفه
۱۲۸		۵۷. خانه امام علی علیه السلام
۱۲۹		۵۸. مرقد میثم تمار
۱۳۴		۵۹. مزار امامزاده خدیجه دختر امام علی علیه السلام
۱۳۵		۶۰. مزار اولاد الحسن علیه السلام
۱۳۷		۶۱. مزار سید ابراهیم الغمر حسنی
۱۴۶		۶۲. مزار سید کریم حسنی
۱۴۶		سایر نقاط تاریخی کوفه

۱۴۹.....	گفتار چهارم: سایر زیارتگاه‌های استان نجف.....
۱۴۹.....	۶۳. مقام امام حسن مجتبی علیه السلام
۱۴۹.....	۶۴. مزار ابراهیم خلیل علیه السلام
۱۵۰.....	۶۵. مزار امامزاده محمد اصغر بن امام زین العابدین علیه السلام
۱۵۱.....	دفن شدگان در مزار.....
۱۵۲.....	۶۶. مزار سید ابوهاشم بن محمد حنفیه.....
۱۵۶.....	۶۷. مزار سید علوان یاسری.....

فصل دوم: زیارتگاه‌های استان کربلا

۱۵۷.....	مقدمه.....
۱۵۸.....	گفتار اول: ۶۸. آستان مقدس امام حسین علیه السلام
۱۵۸.....	تاریخچه آستان مقدس.....
۱۵۸.....	موقعیت قبر امام حسین علیه السلام و شهدا.....
۱۵۸.....	نخستین زائران قبر امام حسین علیه السلام
۱۶۰.....	نخستین ساختمان قبر شریف.....
۱۶۱.....	تخریب قبر در دوره متوکل.....
۱۶۲.....	روند بازسازی و توسعه آستان تا آغاز دوره صفوی.....
۱۶۶.....	روند بازسازی و توسعه آستان در دوره صفوی.....
۱۶۸.....	تجاوز و حمله وحشیانه وهابی‌ها به کربلا.....
۱۶۹.....	روند بازسازی و توسعه آستان از دوره قاجار تا زمان حاضر.....
۱۷۲.....	تاریخچه صندوقچه و ضریح قبر مطهر امام علیه السلام
۱۷۵.....	توصیف معماری آستان مقدس.....
۱۷۵.....	صحن و حجره‌ها.....
۱۷۶.....	ورودی‌های صحن.....
۱۷۷.....	ایوان‌های صحن.....
۱۷۸.....	ایوان وزیر.....
۱۷۸.....	ایوان ناصری.....
۱۷۸.....	ایوان طلا.....

۱۷۹.....	حرم و گنبدخانه.....
۱۸۰.....	رواق‌های حرم.....
۱۸۱.....	گنبد و گلدسته‌ها.....
۱۸۲.....	گنجینه آستان.....
۱۸۳.....	آثار و اماکن از بین رفته در محدوده آستان مقدس.....
۱۸۳.....	صحن کوچک.....
۱۸۳.....	مناره عبد.....
۱۸۴.....	مقبره آل بویه.....
۱۸۵.....	مسجد جامع و مقام رأس الحسین علیه السلام
۱۸۵.....	مدرسه سردار حسن خان.....
۱۸۵.....	مدرسه زینبیه.....
۱۸۵.....	مدرسه صدراعظم نوری.....
۱۸۶.....	مسجد بزرگ ناصری.....
۱۸۶.....	تکیه بکتاشیه.....
۱۸۶.....	اماکن زیارتی در محدوده حرم امام حسین علیه السلام
۱۸۶.....	۶۹. قتلگاه.....
۱۸۷.....	۷۰. تار موهای پیامبر صلی الله علیه و آله
۱۸۷.....	۷۱. قبر حضرت علی اکبر علیه السلام
۱۹۰.....	۷۲. ضریح شهدای کربلا.....
۱۹۱.....	۷۳. قبر حبیب بن مظاهر اسدی.....
۱۹۴.....	۷۴. قبر ابراهیم مجاب.....
۲۰۸.....	قبور علما در آستان مقدس حسینی.....
۲۰۸.....	۷۵. آرامگاه فضولی بغدادی.....
۲۰۹.....	۷۶. قبر سید ابواحمد موسوی.....
۲۱۰.....	۷۷. قبر شیخ حسینقلی همدانی.....
۲۱۲.....	۷۸. قبر شیخ محمدتقی شیرازی.....
۲۱۳.....	۷۹. قبور علمای شیعه در رواق علما.....
۲۱۶.....	دیگر شخصیت‌های مدفون در حرم امام حسین علیه السلام
۲۲۵.....	گفتار دوم: ۸۰. آستان مقدس حضرت عباس علیه السلام
۲۲۵.....	تاریخچه آستان مقدس.....

- تاریخچه نصب صندوقچه‌ها و ضریح‌ها بر قبر حضرت عباس علیه السلام ۲۲۶
- توصیف معماری آستان مقدس ۲۲۷
- (الف) صحن و ایوان‌های آن ۲۲۷
- (ب) ورودی‌های صحن ۲۲۸
- (ج) ایوان طلا ۲۲۹
- (د) حرم و گنبدخانه ۲۲۹
- (ه) رواق‌های حرم ۲۳۰
- (و) گنبد و مناره‌ها ۲۳۰
- (ز) گنجینه آستان ۲۳۱
- گفتار سوم: زیارتگاه‌های شهر کربلا.** ۲۳۲
۸۱. تل زینبیه ۲۳۲
۸۲. خیمه‌گاه حسینی ۲۳۲
۸۳. مرقد حُرّ بن یزید ریاحی ۲۳۴
۸۴. مرقد عون بن عبدالله ۲۴۰
۸۵. مقام امام علی علیه السلام ۲۴۴
۸۶. مقام گفت‌وگوی امام حسین علیه السلام با عمر بن سعد ۲۴۶
۸۷. مقام امام جعفر صادق علیه السلام ۲۴۶
۸۸. مقام امام موسی کاظم علیه السلام ۲۴۶
۸۹. مقام حضرت مهدی علیه السلام ۲۴۷
۹۰. مقام دست راست حضرت عباس علیه السلام ۲۴۷
۹۱. مقام دست چپ حضرت عباس علیه السلام ۲۴۸
۹۲. مقام شیر فضّه ۲۴۸
۹۳. مقام علی اکبر علیه السلام ۲۴۸
۹۴. مقام علی اصغر علیه السلام ۲۴۹
۹۵. مقبره ابن حمزه طوسی ۲۴۹
۹۶. مرقد ابن فهذ حلّی ۲۵۲
۹۷. مقبره سید محمد آل جوده ۲۵۵
۹۸. مقبره سید محمد مجاهد ۲۵۵
۹۹. مقبره شریف العلماء ۲۵۷

۲۵۸.....	گفتار چهارم: زیارتگاه‌های استان کربلا.....
۲۵۸.....	۱۰۰. چشمه امام علی علیه السلام ، معروف به «قَطَّارَة».....
۲۶۰.....	۱۰۱ و ۱۰۲. حوض و قدمگاه امام علی علیه السلام
۲۶۱.....	۱۰۳. مقام امام حسن مجتبی علیه السلام
۲۶۱.....	۱۰۴. مقام امام زین العابدین علیه السلام و اسرای کربلا.....
۲۶۱.....	۱۰۵. مرقد نوح بن دَرَّاج.....
۲۶۹.....	۱۰۶ و ۱۰۷. مزار اسماعیل و ام کلثوم، فرزندان عبدالله بن جعفر طیار.....
۲۷۱.....	۱۰۸. مزار امامزاده احمد بن موسی علیه السلام
۲۷۲.....	۱۰۹. مزار امامزاده اُخرس بن موسی علیه السلام
۲۷۴.....	۱۱۰. مزار امامزاده اسماعیل بن موسی علیه السلام
۲۷۴.....	۱۱۱. مزار امامزاده عبدالله بن موسی علیه السلام
۲۷۵.....	۱۱۲. مزار سید احمد ابوهاشم.....
۲۷۷.....	آثار تاریخی مهم استان کربلا.....

فصل سوم: زیارتگاه‌های استان بغداد

۲۸۱.....	گفتار اول: ۱۱۳. آستان مقدس کاظمین علیه السلام
۲۸۱.....	تاریخچه آستان کاظمین علیه السلام
۲۸۱.....	الف) پیشینه آستان کاظمین علیه السلام
۲۸۳.....	ب) آستان کاظمین علیه السلام از دوره آل بویه تا آغاز دوره صفوی.....
۲۸۸.....	ج) آستان کاظمین علیه السلام در دوره صفوی.....
۲۹۰.....	د) آستان کاظمین علیه السلام در دوره قاجار.....
۲۹۳.....	ه) طرح توسعه آستان کاظمین علیه السلام ، در دوره معاصر.....
۲۹۴.....	تاریخچه صندوقچه‌های قبر و ضریح مطهر.....
۲۹۶.....	توصیف ساختمان آستان مقدس کاظمین علیه السلام
۲۹۶.....	الف) صحن مطهر.....
۲۹۷.....	ب) حرم و گنبدخانه‌ها.....
۲۹۸.....	ج) رواق‌های حرم.....
۲۹۹.....	د) گنبد و مناره‌ها.....
۳۰۰.....	ه) مسجد صفوی.....

- قبور و زیارتگاه‌های موجود در آستان کاظمین علیه السلام ۳۰۰
۱۱۴. مزار از بین رفته فرزندان امام موسی کاظم علیه السلام ۳۰۰
۱۱۵. مقبره ابن قولویه قمی و شیخ مفید ۳۰۶
۱۱۶. مقبره خواجه نصیرالدین طوسی ۳۱۰
۱۱۷. مقبره سید اسماعیل صدر ۳۱۳
۱۱۸. مقبره فرهاد میرزای قاجار ۳۱۵
۱۱۹. مقبره ابویوسف قاضی ۳۱۶
- زیارتگاه‌های بیرون از آستان کاظمین علیه السلام ۳۱۸
۱۲۰. مزار سید رضی ۳۱۸
۱۲۱. مزار سید مرتضی و قبر شیخ کاظم اُزری ۳۲۳
۱۲۲. مقبره سید محسن اعرجی ۳۲۷
- سایر دفن شدگان در محدوده آستان کاظمین علیه السلام و اطراف آن ۳۲۸
- گفتار دوم: زیارتگاه‌های شهر بغداد ۳۳۵**
- تاریخچه شهر بغداد ۳۳۵
- مساجد متبرکه و زیارتگاه‌های پیامبران ۳۳۸
۱۲۳. مسجد بُرائنا ۳۳۸
۱۲۴. مسجد عتیقه یا منطقه (مسجد برائنا جدید) ۳۴۴
۱۲۵. مزار یوشع پیامبر علیه السلام ۳۴۸
۱۲۶. مقام خضر الیاس علیه السلام ۳۴۹
- زیارتگاه‌ها و مقابر اصحاب ائمه علیهم السلام و علمای شیعه ۳۵۰
۱۲۷. مرقد عثمان بن سعید عمروی سَمَان ۳۵۱
۱۲۸. مرقد محمد بن عثمان بن سعید عمروی (شیخ حَلانی) ۳۵۲
۱۲۹. مرقد حسین بن روح نوبختی ۳۵۴
۱۳۰. مرقد علی بن محمد سَمُری ۳۵۶
۱۳۱. مزار قنبرعلی ۳۵۷
۱۳۲. مقبره شیخ کلینی و شیخ کراجکی ۳۶۲
- زیارتگاه‌های امامزادگان و سادات ۳۶۸
۱۳۳. مزار امامزاده اسماعیل بن موسی علیه السلام ۳۶۸
۱۳۴. مزار امامزاده سلطان علی ۳۷۳

- ۳۷۳..... علی بن امام محمد باقر علیه السلام
- ۳۷۴..... علی بن اسماعیل بن امام جعفر صادق علیه السلام
- ۳۷۶..... علی بن محمد دیاج بن امام صادق علیه السلام
- ۳۷۷..... سلطان علی مشعشی
- ۳۷۷..... سلطان سید علی رفاعی
- ۳۸۰..... شرح حال سلطان علی
- ۳۸۱..... ۱۳۵. مزار سید ابراهیم یمانی
- ۳۸۲..... ۱۳۶. مزار سید ابوخرمه
- ۳۸۳..... ۱۳۷. مزار سید ادريس موسوی
- ۳۸۶..... نوادگان سید ادريس
- ۳۸۷..... ۱۳۸. مزار سید حمدالله موسوی
- ۳۸۸..... ۱۳۹. مزار سید عبدالله عیدروسی
- ۳۸۹..... ۱۴۰. مزار سید محمد بن اسماعیل
- ۳۹۰..... شرح حال محمد بن اسماعیل بن امام صادق علیه السلام
- ۳۹۱..... سعایت محمد از امام موسی کاظم علیه السلام
- ۳۹۳..... محمد، امام خطابی و قرامطه
- ۳۹۵..... فرزندان و نوادگان
- ۳۹۵..... ۱۴۱. مشهدالنور
- ۳۹۶..... نسب شریف و تاریخ شهادت
- ۳۹۷..... زیارت و نذر عضدالدوله دیلمی
- ۳۹۹..... زیارت المستکفی
- ۳۹۹..... همسر و تعداد فرزندان عبیدالله
- ۴۰۱..... دفن شدگان در مشهدالنور و تعمیرات آن
- ۴۰۳..... زیارتگاهها و مقابر اهل سنت
- ۴۰۳..... ۱۴۲. مقبره ابوحنیفه
- ۴۰۸..... ۱۴۳. مقبره ابوسیفین
- ۴۰۸..... ۱۴۴. مقبره احمد بن حنبل
- ۴۱۲..... ۱۴۵. مقبره «ستّ زبیده» یا زمرد خاتون
- ۴۱۴..... زیارتگاههای صوفیان
- ۴۱۴..... ۱۴۶. زیارتگاه ابوبکر شبلی

- ۴۱۷..... زیارتگاه بشر حافی یا بشر حنفی.....
- ۴۲۱..... زیارتگاه بهاء‌الدین رَؤاس.....
- ۴۲۲..... زیارتگاه بهلول دانا و بابا نانک.....
- ۴۲۶..... زیارتگاه جنید بغدادی و سَرّی سقطی.....
- ۴۳۱..... زیارتگاه حبیب عجمی.....
- ۴۳۲..... زیارتگاه حسین بن منصور حلاج.....
- ۴۳۵..... زیارتگاه سراج‌الدین رفاعی.....
- ۴۳۶..... زیارتگاه شهاب‌الدین سهروردی.....
- ۴۳۸..... زیارتگاه صدرالدین حموئی.....
- ۴۳۹..... زیارتگاه ضیاء‌الدین سهروردی.....
- ۴۴۲..... زیارتگاه عبدالقادر گیلانی.....
- ۴۴۸..... زیارتگاه عبدالکریم جیلی.....
- ۴۵۰..... زیارتگاه غزالی.....
- ۴۵۲..... زیارتگاه مشیوح عیثاوی.....
- ۴۵۲..... زیارتگاه معروف کرخی.....

گفتار سوم: زیارتگاه‌های استان بغداد..... ۴۵۷

- ۴۵۷..... آستان مقدس سلمان فارسی در مدائن (سلمان پاک).....
- ۴۵۸..... ۱۶۳. مرقد سلمان محمدی (فارسی).....
- ۴۶۰..... ۱۶۴. مرقد حذیفة بن یمان.....
- ۴۶۳..... ۱۶۵. مرقد عبدالله بن جابر انصاری.....
- ۴۶۳..... ۱۶۶. مزار امامزاده طاهر بن امام زین‌العابدین علیه‌السلام.....
- ۴۶۵..... زیارتگاه‌های ناحیه راشدیه.....
- ۴۶۵..... ۱۶۷. زیارتگاه محمد بن سکران.....
- ۴۶۶..... ۱۶۸ و ۱۶۹. مزار لقمان حکیم و مزار کمون، خادم وی.....

فصل چهارم: زیارتگاه‌های استان صلاح‌الدین

- ۴۶۷..... مقدمه.....
- ۴۶۷..... گفتار اول: ۱۷۰. آستان مقدس امامین عسکرین علیهم‌السلام.....

- تاریخچه آستان سامرا ۴۶۷
- توصیف معماری آستان مقدس ۴۷۲
۱۷۱. سرداب غیبت ۴۷۴
- دفن شدگان در مجاورت دو امام ۴۷۸
- یک - حکیمه دختر امام جواد علیه السلام ۴۷۸
- دو - نرجس، مادر امام زمان علیه السلام ۴۸۶
- سه - جعفر کذاب ۴۹۸
- چهار - حسین بن امام علی النقی علیه السلام ۵۰۱
- پنج - ابوهاشم جعفری ۵۰۲
- تاریخچه شهر سامرا ۵۰۹
- آثار تاریخی سامرا ۵۱۱
- یک - مسجد جامع ۵۱۱
- دو - مسجد ابودؤلف ۵۱۲
- سه - جوسق [یا کوشک] خاقانی ۵۱۲
- چهار - قصر المعشوق و قصر الحص ۵۱۳
- پنج - گنبد صلیبی (مقبره خلفای عباسی) ۵۱۴
- گفتار دوم: زیارتگاه‌های آستان صلاح‌الدین ۵۱۶**
۱۷۲. آستان مقدس سید محمد بن امام علی النقی علیه السلام ۵۱۶
- آستانه سید محمد ۵۲۰
۱۷۳. زیارتگاه اربعین ۵۲۳
۱۷۴. مرقد ابراهیم بن مالک اشتر ۵۲۶
۱۷۵. مرقد جمیل بن دراج (شیخ جمیل) ۵۲۷
۱۷۶. مقام امام علی علیه السلام ۵۳۰
۱۷۷. مقام امام حسن علیه السلام ۵۳۱
۱۷۸. مزار امامزاده احمد بن موسی علیه السلام ۵۳۱
۱۷۹. مزار امامزاده اسحاق بن موسی علیه السلام ۵۳۱
۱۸۰. مزار امامزاده محمد عابد بن موسی علیه السلام ۵۳۵
۱۸۱. مقبره شیخ ریاح ۵۳۹
۱۸۲. مقبره غریب بن مقن (سید غریب) ۵۴۰
۱۸۳. مقبره محمد ابوالحسن ۵۴۰

۱۸۴. مقبره شیخ محمد جاگیر (جاجیری)..... ۵۴۱
- سایر زیارتگاه‌های استان صلاح‌الدین..... ۵۴۱
- پیوست تصاویر..... ۵۴۵
- کتابنامه..... ۵۴۷